

MIHAIL BULGAKOV: A MESTER ÉS MARGARITA

Részlet a tizennyolcadik fejezetből

A szobalány letette a kagylót, és a büféshez fordult: - Mit óhajt?

- Okvetlenül beszélnem kell a művész polgártárrsal.

- Vele személyesen?

- Igen, övele - erősítette meg a büfés bánatosan.

- Megkérdezem - mondta a szobalány, szemlátomást tétovázva; aztán benyitott a megboldogult Berlioz dolgozószobájába, és a következő bejelentést tette: - Lovag úr, kérem, itt van valaki, aki azt állítja, hogy Messire-rel személyesen kell beszélnie.

- Jöjjön be - szolt ki a dolgozószobából Korovjov recsegő hangja.

- Tessék bemenni a szalonba - mondta a lány olyan egyszerűen, mintha emberi módon volna felöltözve; azzal kinyitotta a szalon ajtaját, maga pedig elhagyta az előszobát.

Mikor a büfés belépett oda, ahová tessékelték, annyira elámult a szoba berendezésén, hogy szinte megfedkezett arról, amiért jött. A hatalmas ablakok színes üvegtábláin át (ez a nyomtalanul eltűnt ékszerészné fantáziáját dicsérte) különös, templomi világítás áradt be. A régimódi, óriási kandallóban a meleg tavaszi nap ellenére fahasábok lán-goltak. Mégsem volt meleg a szobában, sőt a belépőt nyirkos pincehűvösség fogadta. A kandalló előtt, a földre terített tigrisbőrön egy ménkű nagy fekete kandúr üldögélt, jólesően hunyorogva a tűzbe. A szoba közepén álló asztal láttán az istenfélő Andrej Fokics megremegett: templomi brokáttal volt leterítve. A brokátterítón butéliák légiója sorakozott - volt ott potrohos, penészes, poros, pókhálós, mindenféle. Az üvegek közt tál csillogott, és első pillantásra látni lehetett, hogy a tál színaranyból van. A kandalló előtt kis vörös emberke állt, övében kés, és hosszú acélnyárson húsdarabokat sütött; a hús leve a tűzbe csorgott, a füst a kéményen át távozott. A szobát a sült hús szagán kívül még valami ismeretlen, erős illatszer meg tömjén szaga töltötte be, ebből a büfés - aki az újságokból értesült Berlioz haláláról, s azt is tudta, hogy ez az ő lakása volt - már-már arra következtetett, hogy Berlioz fölött talán egyházi gyászszertartást celebráltak; ámde ezt a gondolatot azon nyomban elhessegette magától, mint nyilvánvaló képtelenséget.

Dörgő basszus hang riasztotta fel báméskodásából:

- Mivel lehetek szolgálatára?

A büfés ekkor a szoba sötét sarkában fölfedezte azt, akihez jött.

A fekete mágus széles, alacsony kereveten hevert összevissza dobált díványpárnák között. Amennyire Andrej Fokics láthatta, fekete trikó, hegyes orrú fekete papucs volt minden öltözéke.

- A Varietészház büféjének vezetője vagyok - kezdte Andrej Fokics bánatosan.

A mágus tiltakozóan kinyújtotta kezét, melyen drága ékkövek ragyogtak, mintha el akarná hallgattatni a büfést, és hevesen felkiáltott:

- Egy szót se többet! Nem, nem, nem! Soha, semmi esetre! Egyetlen falatot sem vagyok hajlandó elfogyasztani a maga büféjében! Tegnap este elmentem a pult előtt, és máig sem tudom elfelejteni sem a tokhalat, sem a brinzát. Vegye tudomásul, drága barátom: a brinza nem zöld, valaki becsapta magát. A brinzának fehérnek illik lennie. És a tea? Mosogatólé! A tulajdon szememmel láttam, amint egy szurtos leányzó vödörből öntötte a hideg, forralatlan vizet az öblös szamovárjukba, mialatt nagy lelki nyugalommal mérték belőle a teát. Lehetetlen állapot, drága barátom!

Andrej Fokicsot fejbe kólintotta a váratlan támadás.

- Bocsánatot kérek - hebegte. - Nem azért jöttem, a tokhalnak ehhez semmi köze...

- Hogyhogy semmi köze, ha egyszer bűdös!

- Másodrendű frissességű tokhalat szállítottak nekünk - mentegetőzött a bűfés.

- Marhaság, öregem!

- De kérem szépen, hogyhogy marhaság?

- Másodrendű frissesség, ilyen nincs! Frissesség csak egyféle létezik, elsőrendű, és egyben ez az utolsó is. Ha a hal másodrendű frissességű, az azt jelenti, hogy bűdös, romlott.

- Bocsánatot kérek - próbált ismét mentegetőzni a bűfés, nem tudta, hogyan békítse meg a kötekedő mágust.

- Nem tudok megbocsátani - közölte emez szilárdan.

- Nem ebben az ügyben jöttem - kezdte sírva a bűfés, zavartan hebegve.

- Nem-e? - álmélkodott a külföldi mágus. - Igazán nem is tudom, miféle más ügy hozhatta ide. a emlékezetem nem csal, az ön szakmájához közel álló egyének közül csupán egy markotányosnőhöz fűzött közelebbi ismeretség, de ez is réges-régen történt, amikor maga még nem is élt. Különben, örvendek a szerencsének. Azazello! Széket a bűfévezető úrnak!

Az, aki a húst sütötte, megfordult, agyaraival megrémítve a bűfést, aztán ügyes mozdulattal odapenderített egy sötét tölgyfa zsámolyt. Másféle ülőalkalmatosság nem is volt a szobában.

- Alássan köszönöm - motyogta Andrej Fokics, és leült. A zsámoly hátsó lába abban a pillanatban recsegve eltört, és a bűfés a földre huppant, fájdalmasan beverte ülepét. Estében a lábával felborított egy másik zsámolyt, és nadrágjára öntötte a rajta álló teli serleg vörösbort.

- Jaj, csak nem ütötte meg magát? - sajnálkozott a mágus. Azazello feltámogatta a bűfést, másik zsámolyt tolt oda. A bűfés a szokottnál is fanyarabban visszautasította a házigazda ajánlatát, hogy vesse le nadrágját, és szárítsa meg a tűz előtt, noha rettentően kedélytelenül érezte magát ázott pantallójában, alsóneműjében; lassan, óvatosan ereszkedett le az új zsámolyszékre.

- Szeretek alacsonyan ülni - magyarázta a művész. - Onnét nem esik olyan nagyot az ember. Hol is hagytuk el? Igen, a tokhalnál. Egyszóval, jegyezze meg, édes barátom: frissesség, frissesség, frissesség! Ez minden jó bűfévezető jelszava. Apropos, nem volna kedve megízlelni...

A kandalló rőt fényében megvillant a nyárs. Azazello egy darab sistergő húst talált ki aranytányérra, megöntözte citromlével, és odanyújtotta a bűfésnek, kétágú aranyvilla kíséretében.

- Köszönöm alássan, de én...

- Semmi de, kóstolja meg!

A bűfés udvariasságból a szájába vett egy falat húst, és tapasztalta, hogy valóban friss, rendkívül ízletes. De mialatt a puha, illatozó sültet rágcsálta, kis híján a torkán akadt, és újra felfordult a székkal: a szomszéd szobából óriási sötét madár szállt be, és szárnyával halkán meglegyintette Andrej Fokics kopasz fejét, aztán a kandallópárkányra telepedett, az óra mellé; Andrej Fokics ekkor meglátta, hogy fülesbagoly. „Úristen - gondolta riadtan, mert ideges volt, mint minden bűfévezető - Micsoda büntanya”

FORDÍTOTTA: SZÖLLŐSY KLÁRA

A szöveget ajánlotta: Durucskó Luca,